

TEKST OG FOTO: JAKOB ØSTER

Det hårde sæde i det røde rige

En røverhistorie om en rædselsfuld togtur på hard seat gennem riget i midten. En beretning om alt for hårde sæder og alt for bløde maver. Og om mødet med de nysgerrige kinesere på de forskellige togklasser på vores 5.000 kilometer lange tur rundt i Kina i 1996.

- ◀ Et blik ned gennem en af de mange hard sleeper vogne jeg kørte med. Her på strækningen mellem Beijing og Xi'an.
- ▶ En syg Tim under det hårde sæde på den forfærdelige hard seat tur mellem Xi'an og Chengdu.

Uheld i bussen

'Fortæl ham, at hvis han ikke stopper bussen nu, så skider jeg på sædet!'. Anders er 21 år og fra Sverige. Han er også temmelig bleg, og de rumlende lyde fra hans tarmsystem overdøver næsten bussens motors brølen. Vi er fire unge skandinaviske knægte i tyverne, der - efter at have mødt hinanden på den transsibiriske jernbane - har fundet sammen på denne rejse gennem Kina. Uheldigvis for Anders er han, som den første af os, ramt af folkesygdommen blandt backpackere i Kina - en aldeles ukontrollabel mave. Mickey fra Fyns land har allerede to gange været oppe for på hans vegne indtrængende at bede bussens chauffør om at standse. Desværre helt uden resultat. Begge gange har interessen fra de mærkelige udlændinge med det uforståelige sprog blot fået chaufføren til at lyse op i et kæmpe smil efterfulgt af, at han nikkende og grinende

de ufortrødent er kørt videre. Nu må der andre midler til. Mickey mander sig op, tager fat i chaufføren og brøler, at han skal stoppe. Endelig, endelig forstår han budskabet og hugger resolut bremserne i. Anders er på alle måder presset og haster ud af bussen, blot for at konstatere, at der ikke er skyggen af et toilet i miles omkreds. Vi er på en øde landevej i udkanten af den forurenede og svært industrialiserede storby Datong. I mangel af bedre alternativer løber Anders ned bag bussen, trækker bukserne ned og skider på vejen. Først da han har fået lukket for hanen, opdager han, at han ikke er alene. I bussens bagrude ser han 37 gule og et par hvide grinende ansigter. Næsten alle passagerer er nået at løbe ned bag i bussen for på nært hold at kunne følge den underholdende forestilling. Kinesere er nysgerrige mennesker, og resten af turen foregår i højt humør efter dette lille europæiske indslag.

klassiske kinesiske toiletter. En bås med et hul i gulvet. Desværre nåede han ikke helt af få trukket bukserne ned, før et voldsomt uvejr fra oven brød løs i alle retninger. Resultatet blev, at han i tre kvarter var hjælpeløst fanget på et fællestoilet under tilsølede omstændigheder; Efterladt med valget mellem at vente på hjælp eller begive sig tre etager op på værelset i bar røv. Han valgte det første. Under den efterfølgende redningsaktion bliver det foreslået at skære boxershortsene af med en kniv. I stedet falder valget dog på en gang højtryks-spuling med vandslange.

Forskellige rejseformer

Og hvad har så alt dette med tog at gøre, tænker den dybsindige læser garanteret. Ikke så meget, er svaret. Udover det med maven. Det tjener nemlig som en lille gruppvækkende forhistorie til det, som artiklen egentlig handler om, nemlig den mest rædselsfulde togtur af dem alle - 27 timer med slow train på hard seat gennem riget i midten.

Men først skal det lige understreges, at vi skam også oplever gode togrejser i Kina. Vores 5000 kilometer rundt i landet foregår skiftevis på de forskellige klasser med hard sleeper som den foretrukne rejseform. Billigt, bekvemt og en god måde at komme i kontakt med kineserne. Hard sleeper består af vogne med et hav af båse med 2 gange 3 senge, der hver er åbne i den ene ende og vender ud mod en fælles gang. Med næsten 100 overnattende gæster i en enkelt togvogn uden egentlige kupeer er der næsten garanti for at komme i kontakt med de nysgerrige og imødekomende kinesere, der byder på sære, små æg i glas og andre sjove specialiteter.

Uheld på hotellet

Men det skal blive endnu værre. Halvanden time senere er vi næsten nået hjem til hotellet, og Anders kæmper igen med at holde sig. Da vi endelig når hjem, stryger Anders direkte ned i kælderen, hvor hotellets fællestoiletter befinder sig. Da han næsten en time senere endnu ikke er kommet op på værelset, beslutter Tim, Micky's fynske ven, at gå ned og se, hvad pokker der foregår. Da Tim vender tilbage til værelset griner han, så tårerne triller, og han kan næsten ikke få fortalt, hvad der er sket. Det viser sig, at Anders godt nok nåede ned til toilettet og ind på et af de

- ◀ Om dagen på hard seat - mange passagerer er stået af, og der er endelig tid til at rengøre det beskidte gulv.

◀ Artiklens forfatter er nr. 3 fra højre. Nr. 2,3 og 4 fra venstre er Tim, Mickey og Anders. Aftenen før den lange togtur på hard seat drikker vi kinesisk øl til 2 kr. flasken.

Når vi ikke får billetter til hard sleeper, vælger vi som regel soft seat eller soft sleeper. Soft seat består af vogne med ikke-rygning og bløde sæder og kræver en reservation, der sikrer, at der rent faktisk kun sidder en person på hvert sæde. Det er lidt dyrere, men også en fin måde at komme rundt på. Allerbedst er soft sleeper – vogne med private luksuspæder, der er redt op. Der er kunstige blomster på bordet, og en venlig togteward står til rådighed med tøfler, varmt vand i en stor, rød samovar og om aftenen en lille pakke med sæbe, tandbørste og tandpasta.

Problematisk billetkøb

På stationen i Xi'an begår vi en fejl, da vi skal købe vores billetter. I det herrrens år

1996 er der endnu ikke indført en særlig luge til at betjene udlændinge. I stedet stiller vi os i en af de almindelige køer sammen med omkring tres kinesere. Vi er der klokken 11. Den lille bitte billetluge fortøner sig i det fjerne. Klokken to minutter i tolv er vi nummer tre i køen. Næsten fremme. Slam siger det præcis da klokken bliver tolv nul dut, og skodderne bliver lukket i. 'Kom igen i morgen, lugen lukker klokken 12, det står der jo på det store skilt lige der', siger den formodentlig eneste stationsmedarbejder, der kan engelsk, da vi endelig har fundet ham. Fremragende service. Måske så en ide at oversætte skiltet til engelsk. Næste dag kommer vi tidligt, og vi når efter en times venten frem til lugen, der har nogenlunde samme fysiske dimensioner som en citronhalvmåne. Den er også nogenlunde lige så nem at kommunikere med. Ind med parløren. Vi vil gerne købe en billet på hard sleeper til Chengdu, står der. Damen bag lugen skriver en dato to uger senere på et stykke papir. Det går ikke. 'I morgen', prøver vi med parløren. 'Meyo Meyo', siger dammen afvisende. Hvad så med soft seat eller soft sleeper? 'Meyo ban far', siger dammen. Ingen udvej. 'Zen Møban' forsøger vi os. Hvad kan der gøres? Damen peger på symbolerne for Hard Seat og derefter på symbolerne for i morgen. I desperation slår vi til, og så står vi pludselig dér. Fire knægte med fire billetter til en 27 timers tur med slow train på hard seat. Hurtigt gennes vi ud af køen og ser to kinesere komme op at slås om, hvis tur det efterfølgende er. Den ene har stået længe i kø. Den anden har en gave til billetdamen. Det er en flot gave. En seddel med et blågrønt billede af et

bjerg og to arbejdende kammerater. Shi Yuan står der i hjørnet. Ti Yuan. Og vupti lyser den gule dame op, selv om hun for et øjeblik siden var sur som en citron, og straks er det den glade givers tur. Måske vi tilsvarende skulle have forsøgt med bestikelse – i hvert fald er vi endt med de forkerte billetter.

En rædselsnat på hard seat

Dagen efter rumler Tims mave. En rumlen, selv ikke et snedigt strategisk træk som at forsøge at dræbe bakterierne ved hjælp af herlig, billig kinesisk Tsingtao pilsner, har kunnet afhjælpe. Han ligner en, der har alvorlige tømmermænd. Desværre er det mere alvorligt. Lige inden taxaen, der skal køre os til stationen kommer, kaster Tim op. Men det forhindrer ikke en 25-årig, der skal erobre verden, i at tage af sted. På perronen kaster han op igen. Så stiger vi på toget. Først leder vi efter nogle bedre pladser, og håber vi kan betale os fra en opgradering. Men der er udelukkende hard seat vogne i toget. Vores vogn er 40 grader varm og lige så tætbefolket som undergrundsbanen i Tokyo i myldretiden. Vi finder vores pladser kun for at konstatere, at det med pladsreservationer går man ikke så meget op i på hard seat. Det med kun at sidde tre på hvert sæde - eller rettere på hver bænk - går man heller ikke så meget op i. Sæderne har ikke fået deres navn ved et tilfælde, de er i særdeleshed hårde og er nogenlunde lige så magelige som en dansk park-bænk. Dog med den undtagelse, at ryglænet på en parkbænk som regel er tilbage-lænet, mens dette sæde er konstrueret med en umagelig ret vinkel, som for aldeles at fratage den rejsende muligheden for en behagelig siddestilling. Indledningsvis har dette dog ikke den store betydning for flertallet af os, da kun Anders foreløbig har fået tilkæmpet sig en siddeplads. Luften er tyk af røgen fra billige kinesiske cigaretter. Hvor der ikke er mennesker, er der bagage, der med stor fantasi er proppet ind de besynderligste steder. Gulvet flyder med affald. En temmelig hård start på en alt for lang togtur som knapt er begyndt. Da toget endelig kører, brydes den stillestående varme luft kærkomment af en frisk brise gennem de faldefærdige vinduer. Det er først, da vi har kørt en

halv time, og temperaturen er faldet til noget, der leder tankerne hen imod en kumrefryser, at det går op for os, at de halvåbne vinduer selvfølgelig sidder fast, så de ikke kan lukkes. Og sådan fortsætter det. Når vi om dagen stopper alt for længe ved stationer, stiger temperaturen, og vi føler os som snefnug i helvede. Når vi om natten kører, falder temperaturen ned til marginalt over indlandsis. Men det er ikke det værste. Tim kaster stadig op. Ud gennem et af de åbne vinduer. Kineserne betragter ham blot opmærksomt og synes vist ikke, det er specielt unormalt eller ulækkert. Toiletet er konstant optaget. Først efter tre timer bliver det ledigt, og Tim drister sig derud. En kæmpe fejl. På vores tur rundt i Kina besøger vi mange uhumske toiletter, men intet som dette. Rummet består bogstaveligt talt af en pyramide af ekskrementer. En myretue af lort, der rækker næsten en halv meter op i lokallet. Stanken er frygtelig. Togets bevægelser ukontrollable. Varmen ulidelig. Vi opgiver toiletet, og Tim stiller sig tilbage til sit vindue. Til sidst er han så træt og syg, at han folder sin sovepose ud på det beskidte gulv under et sæde og prøver at sove der. Midt om natten har han fået nok. 'Jeg står af', proklamerer han. Vi befinder os højt oppe i bjergene i Shaanxi provinsen på vej mod Sichuan. Vi leder febrilsk i Lonely Planet, men der er flere hundrede kilometer til den nærmeste by. Vi aner ikke, hvor vi er; det er midt om natten, og i de små byer taler ingen engelsk, og vi ved, at her har hotellerne ikke licens til at lade udlændinge overnatte. Til sidst beslutter vi alligevel, at Tim og Mickey skal stå af næste gang

toget standser, mens Anders og jeg kører videre til Chengdu, hvor vi senere alle kan mødes. Den næste station viser sig dog at ligge mere end to timers kørsel væk, og da har Tim heldigvis fået det så meget bedre, at han har mod på alligevel at fortsætte. Til tider stående til tider siddende kæmper vi os gennem resten af den forfærdelige nat med et virvar af fremmede mennesker tæt omkring os og uden at få megen søvn.

Sidste dag

Næste dag i toget forløber heldigvis bedre. Meget bedre. Mange står af og tager deres habengut med sig, og alle kan nu sikre sig en siddeplads. Vi spiller et backgammonspil frem fra rygsækken, hvilket fluks tiltrækker, hvad der minder om samtlige passagerer i de omkringliggende 4 vogne. De synes, det er et enormt spændende spil, selv om de ikke aner, hvad det går ud på. Vi svælger i opmærksomheden og føler os som stjerner for en eftermiddag. Talrige kinesere forsøger at kommunikere med os, og selv om vi ikke fatter et ord, bliver de ved og ved med grinende at slynge kinesiske fraser i hovedet på os. Og har man først forsøgt sig med sit 'she she, ni pungjo' - tak du er min ven - fra parløren kan vores venlige, nysgerrige nye venner blive ved i timevis i sikker forvisning om, at vi sikkert forstår lidt af det, de siger, nu vi taler kinesisk. Velmenende, men anstrengende. Selv om det hele går lidt lettere i dag, er vi stadig på hard seat i Kina, og nogle af skikkene er en tand for mystiske. Der hostes, harkes og spyttedes dagen igennem på gulvet, der også må tage i mod

Dårlig mave skyldes måske at madvarer hænger udenfor i varmen.

store mængder affald, herunder sågar afgnavede hove og knogler fra de grisetæer, som ihærdige sælgere, der går gennem toget, faldbyder.

Da toget endelig triller ind på perronen i Chengdu, stavrer vi udmattede ud til en taxa, der kører os til Traffic Hotel. Et temmelig luksuriøst hotel til 50 Yuan - omkring 40 kroner - pr. person. Betydeligt over de 16 kroner og 40 øre jeg i gennemsnit bruger på hoteller pr. nat i Kina, men tidspunktet er mere end velvalgt. Vi går tidligt i seng og sover alle som sten. Kun en enkelt gang bliver vi vækket og må hjælpe stakkels Tim. Der skal skiftes sengetøj. For sidste gang på turen har han skidt i bukserne.

Temmelig spartansk landkøkken som ikke bør besøges før lange togtrejser.

